

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

Lakiehdotus itsessään on selkeä ja tarpeellinen kuntien ja hyvinvointialueiden palvelurakennemuutoksessa. Kuntien jättäminen pois nykyisessä lakiehdotuksessa on hyvä huomioida niiden peruskuntien suhteen, joissa kuntakokeilu ei ole vuosien 2022-2024 aikana käynnissä.

Hyvinvointialueet tuottavat vaikuttavaa sosiaali- ja terveystyötä Itä-Uudellamaalla jatkossakin, mutta alueen yhteisen työn ja yhdyspintarakenteiden jatkumista on syytä turvata tulevassa melko laajasti asiakasyhdynpintaan heijastuvassa työssä.

Hyvinvointialueiden rakentuminen on valmisteluvaiheessa ja organisaatiot eivät ole valmiita. Monialaisen yhteispalvelun uutena jäsenenä on huomioitava hyvinvointialue uutena merkittävän jäsenenä, mutta turvattava myös monialaisen yhteispalvelun asiakaskeskeinen tulokulma ja yhteistyö asiakastyössä.

Alueen ollessa valmisteluvaiheessa monialaisen laki antaa alueelliselle yhteiselle asiakastyölle myös turvan muutostyön aikana.

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut kuuluvat palveluihin, joiden yhteensovittamista asiakkaan tarvitsemien muiden palvelujen kanssa hyvinvointialueella on velvollisuus edistää

(Laki 612/2021, 10§).

Monialaisen palvelun asiakkaat hyötyvät kunnan tarjoamista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluista esim. liikunta- ja kulttuuripalvelut ja näin ollen täydentävät asiakkaiden tarvitsemia hyvinvointialueen tarjoamia palveluja.

Palveluiden yhteensovittaminen edistää asiakkaiden työhön kuntoutumista ja voivat vähentää sosiaali- ja terveystalouden tarvetta.

Monialaisen asiakkaan paikallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on hyvä huomioida kuntien rooli koulutuksen järjestäjän ja vapaan sivistystyön järjestäjänä. Työ- ja elinkeinopalveluiden palvelurakennemuutoksessa osissa kuntia on jo käynnistetty Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskusten käynnistäminen, jossa peruskunnan monialaisen yhteispalvelun rooli on olennainen asiakkaan työllisyydenhoidossa sekä tiivistetyssä yhdyspintatyössä hyvinvointialueiden kanssa.

Monialaisen asiakasryhmän koulutusvajaisiin on kiinnitettävä tiiviimmin huomioita, jotta peruskunnan työllisyyspalveluihin on mahdollista rakentaa kunta- ja alueellisia kannustimia asiakkaiden työllistämiseen vapaimmille markkinoille.

Yhtenä ryhmänä tulevan Jatkuvan oppimisen ja työllisyydenpalvelu-keskusten tarjoamia peruskunnan koulutuspalveluita tarvitsevat ovat mm. kotoutumisvaiheen loppuvaiheessa olevat maahanmuuttajat, jotka eivät tarvitse tiivistettyä sosiaali- ja terveystaloutta.

Koulutuspalvelut ovat erityinen osa paikallisesta monialaisen palveluista, joiden toteuttamiseen on luotu paikallisestikin innovatiivisia asiakaslähtöisiä palvelukokonaisuuksia.

Typ- laissa tulee huomioida paikalliset hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palvelut ja koulutuspalvelut, veloitetyöllistämisen (Laki 1366/2014, luku 11.luku 1§), palkkatukityöllistämisen (Laki 1456/2016) sekä kuntalain säädökset siitä, että kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät (Kuntalaki 410/2015, 7§). Myös kunnas palveluiden huomioiminen laissa tukisi asiakkaan oikeutta tarpeenmukaisin palveluihin ja mahdollistaisi työllistymistä edistävien palveluiden monialaisen yhteensovittamisen sekä päällekkäisyyksien väliinpuotoamisen välttämisen.

Esitämme kunnan lisäämistä TYP-toimijoiden joukkoon lain eri pykälissä ja §4 muotoilua seuraavasti: Työ- ja elinkeinotoimisto, hyvinvointialue ja työtön työnhakija laativat 3 §:ssä tarkoitetun kartoitusjakson aikana yhdessä monialaisen työllistymissuunnitelman, jossa sovitaan työttömän palvelutarpeen mukaisista työvoima-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluista, terveyden,

hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämisen palveluista sekä koulutus- ja sivistyspalveluista ja niiden toteutumisen seurannasta. Kunta ja Kansaneläkelaitos osallistuvat asiakkaan suunnitelman laadintaan, seurantaan ja tarkistamiseen työnhakijan palvelutarpeen edellyttämällä tavalla.

§7 Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus

Työ- ja elinkeinotoimistolla, sen toimialueeseen kuuluvilla hyvinvointialueilla ja Kansaneläkelaitoksella on työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun tarjoamiseksi vähintään yksi yhteinen toimipiste kullakin monialaisen yhteispalvelun johtoryhmään kuuluvien kuntien muodostamalla alueella. Työ- ja elinkeinotoimisto, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos osoittavat monialaiseen yhteispalveluun palvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä huomioon ottaen riittävän määrän henkilöstöä.

Laissa määritetään, että TYP-palveluissa tulee olla riittävä määrä henkilöstöä palvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä huomioiden. Pykälä jättää kuitenkin avoimeksi, miten riittävä henkilöstö määritellään. Pykälän ollessa tulkinnanvarainen, ei kuntien yhdenvertaisuutta voida taata. Kunnissa on TYP-työssä mukana myös työllisyyspalveluiden henkilöstöä, joka jäisi nyt pois. Jääminen TYP-työn ulkopuolelle vie kuntien työllisyyspalveluiden ohjaajilta välineitä tehdä omaa työtään ja voi pahimmillaan johtaa myös työllisyyspalveluissa työskentelevien irtisanomisiin. Kuntien työllistymispalvelut ovat tarjonneet työttömille muun muassa työhönvalmennusta ja mahdollistaneet sen avulla TYP-asiakkaiden työllistymisen.

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Anttilainen Maina
Askolan kunta - Kunnanhallitus 23.3.2022